

Ústav románských studií

Bakalářská práce Aleksandry Averiny *Les moyens d'esthétisation de consommation et de la publicité dans les trois romans contemporains choisis*

Posudek vedoucí práce

Aleksandra Averina se ve své bakalářské práci věnuje tématu konzumní společnosti reflektované současnou literaturou. Jako východisko práce slouží teorie J. Baudrillarda, nesporné autority v oblasti postmoderní a poststrukturální teorie, od ní se pak autorka odráží k analýze tří současných románů – *99 francs* od Frédéricera Beigbedera, *Black Friday* od Christopa Léona a *Debout-payé* od Gauze. Samotná volba tématu je ocenění hodná – autorka prokázala jistou odvahu ve volbě recentních románů, které dosud nejsou příliš zpracované v odborné literatuře. Také volba Baudrillardovy teorie odpovídá tématu, i když by bylo vhodné ji doplnit současnějšími odbornými publikacemi.

Připomínky k obsahové stránce:

Teoretická část

- Jakkoli zásadní teoretické východisko je relevantní a dobře zvolené, není v teoretické části představeno tak, aby se o něj mohla autorka spolehlivě opřít v analýze děl. Baudrillardova teorie navíc vznikala na konci 60. let minulého století, tehdy se jednalo o průlomová odhalení, dnes se některé názory jeví jako banální, protože jsou už více než 50 let součástí odborné debaty. Domnívám se, že nastíněné problémy bylo nutné v tomto duchu kontextualizovat a přiblížit je současnému stavu.
- Vcelku teoretická část připomíná spíše výtah z Baudrillardovy publikace než metodologický úvod k bakalářské práci, problematiky se objevují bez kontextu a nejsou dostatečně argumentovány (např. *mythe de l'Égalité* a *mythe du Bonheur* – proč ho autorka uvádí a jak se propisuje do analýzy?, str. 8)
- Představené teoretické koncepty se v podstatě neobjevují v analýze děl (např. celá kapitola o těle v reklamě), není tedy vůbec zřejmé, proč je autorka do práce zařadila. Celá kapitola 3 v rozsahu 11 stran je tedy pro následnou analýzu úplně irelevantní. Stejně tak se uprostřed teoretické části najednou bez vysvětlení objevuje kapitola *Types de consommateurs* založená na románu *Debout-payé*, nikoli na teoretickém textu, dále se s ní ale už nepracuje.
- Vzhledem k analýze založené téměř výhradně na jazyku a prostředcích vycházejících z postmoderního pojetí intertextuality zásadně postrádám teoretické ukotvení těchto metod.
- V abstraktu autorka uvádí, že se bude opírat o Ecovu teorii masové komunikace zachycenou v díle *Apocalypse Postponed*, tato teorie se však v práci vůbec neobjevuje.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav románských studií

- Pasáž věnovaná Umberto Ecovi je spíše slovníkovým heslem, pro práci zcela postradatelným.
- Logická nezakotvenost některých argumentů či nedořečenost některých příkladů naprosto narušuje chápání textu jako celku mířícího k jednomu závěru. Např. pasáž: *Pour donner un exemple dans la littérature nous pouvons citer le roman de Zola Au Bonheur des Dames (publié en 1883) qui présente un monde de la consommation, de grands magasins. Bonheur « qu'on peut toucher » devient la nouvelle norme. Autorka vůbec nevysvětluje, proč tento příklad použila, není jasné, kam tím směřuje.*
  - Autorka často zapomíná komentovat použité citace, tudíž čtenář rychle ztrácí logický sled informací. Např. přechod mezi stranou sedm a osm se zdá být pouhým poskládáním citací, které pro práci nemají žádnou zásadnější významovou hodnotu. Například v této pasáži: *Nous devons toujours nous souvenir qu'il y a beaucoup de « nuisances », parmi lesquels nous voyons clairement le développement industriel, le progrès technique d'un part, mais la consommation qui augmente d'autre part. (Baudrillard, p.41, 1970)* Pro je slovo *nuisances* v uvozovkách? Jedná se o citaci, nebo o parafrázi? Co jsou Baudrillardova slova a co autorčina?
  - Některé pasáže v teoretické části jsou tak obecné a banální, že je zcela nevhodné je uvádět v bakalářské práci (např. *Le corps humain a besoin de nourriture pour survivre, et l'industrie alimentaire répond à ce besoin en produisant et en vendant divers types d'aliments. En d'autres termes on ne peut pas vivre sans la nourriture et l'industrie alimentaire en est au courant.*, str. 15)

Analytická část

- Jak jsem uvedla výše, oceňuji výběr románů. Za problematické však považuji, že ho autorka v práci nijak neargumentuje, nevysvětluje, proč zvolila právě tato díla, čím jsou pro její analýzu vhodnější než jiná.
- Analytická část je velmi popisná – autorka např. konstatuje, že spisovatelé používají pro kritiku konzumní společnosti sarkasmus, nikterak ale nezkoumá, v čem spočívá ani jak s ním jednotliví autoři zacházejí.
- Analýza románů je velmi repetitivní, aniž by tvrzení vedla k hlubšímu zamyšlení (např. *Le ton ironique du langage de Beigbeder est une critique de la société de consommation contemporaine.*, str. 29 – tato věta stejně jako jiné se opakuje v téměř identickém znění několikrát.)
- Domnívám se, že ve všech kapitolách označených jako *Esthétisation de l'achat* se autorka dopouští mylného zacházení s konceptem – zaměňuje estetizaci literární a jazykovou s estetizací kritizovanou romány. Beigbeder se nás přece nesnaží přesvědčit o tom, že koupě auta je akt občanské poslušnosti, ale naopak toto zacházení s morálkou marketingových strategií kritizuje.
- Závěry vyvozené z analýzy, která mimochodem připomíná spíše *compte rendu*, než skutečnou literární analýzu, jsou velmi popisné, nepřinášejí nová poznání, možná také proto, že autorka poněkud mechanicky aplikuje stejnou strukturu na všechna díla.

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Ústav románských studií

- Za naprosto zásadní problém považuji práci s citacemi z románů, které by neměly být bez kontextu a komentáře vystrčené na závěr podkapitol, ale měly by tvořit organickou součást textu – vždy, když autorka něco tvrdí, je vhodné to doložit příkladem z textu.
- Při analýze románu *99 francs* cituje autorka z novinových recenzí z amerického tisku, které není možné dohledat. Jednak považuji tyto zdroje za nevhodné pro BP, jednak si říkám, jak se asi autorka k takovým tištěným, více než 20 let starým zdrojům nedohledatelným na internetu dostala. U těchto citací navíc uvádí jinou dataci v textu a jinou v bibliografii (str. 27 a 48), což vzbuzuje spíše podezření než důvěru.
- V *Conclusion* autorka zmiňuje: *À travers diverses techniques littéraires, les auteurs dépeignent habilement l'influence omniprésente du consumérisme et la manipulation des désirs par la publicité.* (str. 46) Bohužel však kromě jazykového prostředku sarkasmu jiné literární strategie a techniky přesvědčivě nepředkládá a ani sarkasmus není vyložen tak, jak by se na BP slušelo.

Připomínky k formální stránce:

Jazyk práce

- Jazyk práce neodpovídá očekávané úrovni bakalářské práce, tedy C1 podle CECRL. Celkově se v práci objevuje značné množství chyb, některé věty nebo celé odstavce jsou napsány s takovými gramatickými a syntaktickými chybami, že se dostávají na hranici srozumitelnosti (např. str. 13)
- Velmi časté opakování slov a celých vět, tatáž slova i v jednom odstavci.
- Abstrakt v češtině by zasloužil korekturu rodilým mluvčím.

Formální úprava a struktura

- Také po formální stránce práce vykazuje řadu nedostatků.
- Kapitoly by měly začínat na samostatné stránce (str. 7, 12) Názvy podkapitol někdy zůstaly viset na konci stránky, strana 14 je zcela prázdná.
- Autorka nepoužila francouzský font, což se odrazilo např. v psaní apostrofu a v psaní uvozovek.
- Za zásadní považuji nedodržení jakékoli platné citační normy – některé odkazy se uvádí v závorkách (str. 7 odkaz na youtube, nehledě na to, že toto nepovažuji za zdroj vhodný pro BP), u citací z románů chybí strany, tituly děl by měly být kurzívou, názvy článků v uvozovkách...
- Kapitola nazvaná *Introduction* není úvodem – nepředstavuje východiska práce ani její záměr, pouze nastiňuje definici konzumní společnosti a konzumerismu (navíc pracuje s daty 50 let starými, které byly relevantní v době, kdy Baudrillard publikoval svou knihu, nikoli dnes) a opakuje název práce. Chybí představení klíčových teoretických konceptů, argumentace výběru románů a představení výzkumného záměru či hypotézy.
- Kapitola nazvaná *Conclusion* není skutečným závěrem, ale spíše jakýmsi resumé předchozích kapitol, opakuje znovu již dříve uvedená tvrzení, aniž z nich cokoli

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav románských studií

vyvozuje. To souvisí s absencí hypotézy či zřetelně definovaného výzkumného záměru.

- Kapitoly obvykle nemají začátek a konec, vpadáme takříkajíc *in medias res*.
- Chybí závěrečné *Resumé* práce v češtině.

Jako vedoucí práce jsem během písemných konzultací na většinu problémů autorku upozorňovala. Autorka nevyužila opakované nabídky k osobní konzultaci a mé připomínky nezpracovala vůbec nebo v pokroucené podobě (např. problematické zařazení U. Eca) Z důvodů uvedených v připomínkách **musím bohužel konstatovat, že předložená bakalářská práce nesplňuje požadavky kladené na tento typ akademických prací. Proto ji ve stávající podobě nedoporučuji k obhajobě.**

Připomínky jsem se snažila formulovat co nejpřesněji, aby mohly autorce posloužit k úpravě práce.

Hodnocení: neprospěla

Datum: 26. srpna 2023

Podpis: Mgr. Míla Janišová